Bespreking en prijsuitreiking DBC 2019,
door Jan Donders

Als je vraagt naar de reden van de komst naar deze bijeenkomst in 'De Koppeling' in Zeist, is het meest genoemde antwoord: ik wil iets leren. Iets leren over mijn eigen foto, over de foto's die mijn fotoclub heeft ingezonden, over foto's in het algemeen.

Dat is dus meteen een opgave aan de juryleden: leer ons iets! Dat is geen eenvoudige taak voor juryleden Ton Dirven en Rob 's Gravendijk, die dit jaar de 170 foto's hebben moeten beoordelen.

Van de 28 clubs in de afdeling deden weer 17 clubs mee, ieder met een inzending van 10 foto's. De beste foto's van hun club van dit jaar, waarbij de selectie op zeer verschillende wijzen tot stand komt. Zo deelt FG Kromme Rijn de club in twee groepen. Eén jaar mag de eerste groep 10 foto's indienen, het volgend jaar de andere groep. In ieder geval een vorm van het betrekken van iedereen bij de inzending. Fotogroep Fotogein laat een externe jury (leden van een andere fotoclub, liefst buiten de regio) een selectie maken uit de ingediende foto's. Fotokring Eemland heeft een selectiecommissie van 5 personen uit de eigen gelederen. Na een voorselectie uit meer dan 450 foto's wordt uiteindelijk de selectie van 10 bepaald. Niet enkel de (afdruk)kwaliteit van de foto, maar ook de samenhang in de reeks en de diversiteit wordt daarbij beoordeeld. Ook de uniformiteit in presentatie krijgt aandacht. Zo'n procedure kun je je veroorloven als er een groot ledenaantal is, en dus veel kandidaat foto's, met ongetwijfeld een goede 'top 10'.

De avond was goed bezocht: meer dan 100 fotografen en hun supporters waren aanwezig. Alle clubs die ingezonden hadden waren vertegenwoordigd, variërend van 1 tot 8 afgevaardigden. Waarom die andere 11 clubs niet meedoen of geen belangstelling toonden is onduidelijk. Een taak van het bestuur om daar eens achteraan te gaan. De organisatie was overigens prima in handen van het drietal: Ruud Slot als voorzitter, Gerrit Heil, de wedstrijdcommissaris, en secretaris Rien van Dam-Baggen. Foto's werden met beamers gepresenteerd op één overzichtscherm en per foto op een tweede scherm. De kwaliteit van die beamers is altijd een punt van discussie, sommige foto's zijn ook meer geschikt voor projectie, anderen voor print. Gelukkig refereerde de jury geregeld aan de (kwaliteit) van de print, de keuze van het papier en de detaillering die daarop wel dan niet te zien zou zijn. De print moet leidend zijn bij de beoordeling.

Het is altijd jammer dat de bespreking van de eerste series foto's teveel tijd neemt, waardoor in het tweede deel van de avond het tempo noodzakelijkerwijs opgevoerd moet worden. Een beter *time management* is aan te bevelen. Ik vond het jammer dat, behalve het nummer van de club, bij de bespreking de naam daarvan niet genoemd getoond of genoemd werd. Waarom zo geheimzinnig? De uitslag is toch al bepaald. We zitten daar ook om beter kennis te maken met de andere clubs en hun leden in de regio. Bepaalde foto's kunnen een reden zijn om eens met de club of de maker ervan van gedachten te wisselen. Wat mij betreft mag ook de naam van de maker bij iedere foto geprojecteerd worden *[wel of niet hiermee eens: stuur een berichtje naar de redactie].* Het misverstand 'zal wel van dezelfde maker zijn' is dan ook weg.

Wat opviel bij de bespreking was de terechte opmerking van de jury dat sommige foto's minder geschikt zijn als 'alleenstaande foto'. Sommige foto's hebben de ondersteuning van andere beelden nodig om de bedoeling van de maker duidelijk te maken. De context, misschien ook in woorden, is belangrijk voor het begrip. Bij de selectie is het dus belangrijk om je af te vragen of een foto, los van de context die de jury niet kent, overeind blijft. *Kill your darlings.*

De bespreking begon met een algemene introductie door de jury: de onderwerpkeuze van de inzendingen is beperkt en de foto's zijn 'braaf'. Hetgeen natuurlijk meteen de discussie gaf: wat is

braaf? Is er een schaal van 1 tot 10 van braafheid? Of is dit juist de smaak van de jury die daarin meespeelt? Is de prikkeling van de fantasie een blijk van niet-braafheid? Een foto die 'snel te lezen is' scoort niet hoog. Foto's die naar de indruk van de jury 'terloops' waren genomen kregen, ondanks mooie belichting of uitsnede, een minpuntje in de beoordeling. Blijkbaar moet een foto goed doordacht zijn. Valt dan niet een groot deel van de straatfotografie af?

Opmerkelijk was ook de opmerking bij een (paddenstoelen)foto: die foto had het misschien goed gedaan in een natuurfotowedstrijd, maar hier, in een algemene wedstrijd, minder. Moeten foto's in hun categorie beoordeeld worden of kun je appels met peren vergelijken? Een hele opgave voor de jury. Een vreemde opmerking vond ik ook dat een portretfoto van een bekend persoon beter zou zijn dan van een onbekende. Vaak hoor je dat ook over de fotograaf: een BN'er die foto's maakt, liefst van andere BN'ers, maakt natuurlijk *topfoto's* ('Het Perfecte Plaatje'). Is hier de context dominant?

Een veel gehoorde aanmerking was: de juryleden hebben niet goed naar de foto gekeken. Er zijn onderdelen verkeerd geïnterpreteerd of over het hoofd gezien. Maar 170 foto's in een beperkte tijd bekijken en beoordelen is geen sinecure. En dan je ook nog herinneren wat je een paar weken daarvóór over dat beeld gedacht hebt. In ieder geval gaf dit soms aanleiding tot een levendige discussie met de zaal.

Ik had het voorrecht de uitslagenlijst bij me te hebben. Wat mij opviel was dat het verschil tussen de bespreking en het cijfer soms groot was. De toehoorder kon een hoge waardering beluisteren, terwijl het cijfer toch laag was, en andersom. Heeft er dat mee te maken dat je als jurylid geneigd bent over een 'slechte' foto toch wat positiefs te zeggen, en over een 'goede' foto een kritische noot te uiten? Velen vonden dat er (te) veel negatieve opmerkingen werden geuit, is dat dan een teken van veel goede foto's? Maar we zijn hier om te leren: kun je meer leren van een negatieve dan van een positieve opmerking? Een discussie over de uitsnede van de foto is vaak ook al een teken: we hebben het niet meer over de inhoud, maar over de vorm.

Dat uiteindelijk Fotokring Eemland (Amersfoort) (weer, en terecht) met de eer ging strijken is een uitdaging voor alle andere clubs. Maar ook een bezinning over het selectieproces: hoe kom je als club tot die winnende selectie? Fotokring Flits (Woudenberg) werd tweede en Fotogroep Fotogein (Nieuwegein) derde. Ruud Slot overhandigde de 'Dick van Groningen Schinkel Trofee' aan voorzitter Rob Renshoff van FK Eemland.

Drie dames gingen met het certificaat 'uitmuntende foto' naar huis: 18 punten. Opvallend was dat het alle drie 'mensen' foto's waren. Zijn vrouwen beter in staat mensenfoto's, met blijkbaar ook aansprekende emoties, te maken dan mannen? Of is het toeval?

- Annemiek van de Kuil (FK Eemland)
- Karin Reijnaerdts (FG Fotogein)
- Lia Smit (CFC Lek en Licht)

Met dank aan de juryleden - en leermeesters - Ton Dirven en Rob 's Gravendijk werd deze avond besloten.

Jan Donders
redactie.afd07@fotobond.nl
jan@jandonders.nl